

5. Ünite: Demokratikleşme Çabaları

1. Serbest Cumhuriyet Fırkası programında yer alan hükümlerden bazıları şunlardır:

- Fırka, Türk parasının kıymetini bir an önce tespit edecek ve dış sermayenin memlekete girmesini sağlayacaktır.
- Köylü ve çiftçiye kolay yollardan kredi verilecektir.
- Yerli mahsuller korunacak ve bunlara dış pazar bulunacaktır.

Bu hükümlerden,

- I. Uluslararası ticaretin Türk lirası ile yapılmasının amaçlandığı
- II. Tarımı geliştirmeye yönelik tedbirlerin alındığı
- III. Dış ticaretin geliştirilmesinin hedeflendiği

çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) I ve III   D) II ve III

2. Atatürk Terakkiperver Cumhuriyet Fırkasının kurulmasını hoşgörü ile karşılıyor, Batılı ülkelerin parlamentolarını örnek gösteriyor ve çok partili rejimin gerekliliğini anlatıyordu. Bu konuda “Biz meclisimizde tek parti ile baskıcı bir yönetim izlenimi vermekteyiz. Bize bakan Batılılar, bu memleketteki idare tarzı için tek parti egemenliğidir derler. Bizim meclisimizde de iki parti olmalı, hükümeti denetleme sistemi kurulmalı ve medeni ülkelerin parlamentolarına benzemeliyiz.” demektedir.

Buna göre Atatürk’ün çok partili sisteme geçişi desteklemesi,

- I. İnkılapların yapılmasını kolaylaştırma
- II. Meclisin denetim gücüne etkinlik kazandırma
- III. Uluslararası alanda Türk demokrasisinin saygınlığını artırma,

amaçlarından hangileri ile ilgilidir?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) II ve III   D) I, II ve III

3. Atatürk, Ali Fethi Bey’e “Meclis’te bir muhalefet yok ki ben memleketin durumunu anlayayım. Sen bu görevi yapacaksın.” demiştir.

Atatürk, bu sözüyle aşağıdakilerden hangisinin gerekliliğine vurgu yapmıştır?

- A) Millî egemenliğin   B) Yargı bağımsızlığının
C) Sivil toplum kuruluşlarının   D) Çoğulcu yönetim anlayışının

5. Ünite: Demokratikleşme Çabaları

4. Atatürk, Nutuk'ta Halk Fırkası programı ile ilgili şunları söylemiştir:

“Hâkimiyet milletindir. TBMM dışında hiçbir makam, ulusun geleceğinde söz sahibi olamaz. Hukukta, idarede, eğitimde ve iktisatta millî hâkimiyet esaslarına göre hareket edilecektir. Saltanatın kaldırılması kararı değiştirilemez. Kanunlar yeniden düzenlenecek, aşar usulü değiştirilecek, millî bankaların sermayesi artırılacak, demiryolları inşa edilecek, öğretimin birleştirilmesi derhâl gerçekleştirilecek, memleketin imarına çalışılacaktır.”

Bu bilgiye göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ülkenin bayındır hâle getirilmesi amaçlanmıştır.
- B) Gücünü halktan alan bir yönetim şekli benimsenmiştir.
- C) Hükûmet sisteminde değişikliğe gidilebileceği vurgulanmıştır.
- D) Farklı alanlarda yeni uygulamalara geçileceği ifade edilmiştir.

